

DARBININKAS

1.000 NARIŲ LIETUVIŲ
DARBININKŲ
SAJUNGAI
IKI
SEIMO!

Sujuskite, broliai sąjungiečiai, kad mūsų organizacija to skaičiaus sulauktų iki pirmojo seimo.

1.000 NARIŲ A. L. R. K. MO-
TERŲ SAJUNGAI IKI
SEIMO.

Sujuskite, sesers sąjungiečiai, kad jūsų garsingoji organizacija atsirastų tūkstantinis skaičius iki Seimo.

VOL. II Metai I.

Tel. 620 So. Boston.

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

Tel. 620 So. Boston.

No 18 | 60

Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

242 W. BROADWAY. SO. BOSTON, MASS. VASARIO 15 d. (FEBR.) 1916 m.

Dideli mušiai vakariniame fronte.

Anarchistas užnuodijo Chicagos antvyskupio pokilyje svečius.

Sulipdysime, ar ne?

Skaitytojai atspės, kad kalbame apie sutartį bendram darbui su mūsų tautiečiais, arba t. v. tautininkais

Pasikalbėjimas ingaliotinių nuo katalikų ir sandariečių parodė, jog tarp šių dviejų srovių blokas jau bręsta, kad patsai gyvenimas, tautos instinktas prie jo veda.

Sandariečiai, tiesa, pasiorė turį daug saumeilės (bet kasgi nuo jos yra liuosas?). Jiems nepatogu atsimentai tai, kad katalikai jau pirmiau ne sykį juos į bendrą darbą kvietė, tik jie kaž kodėl neišgirdavo. Dabar jie nuduoda (žiūrėk jų straipsnius,) kad tai jie pirmi atjautė tą vienybę ir bloko reikalą. Na, tegul jau sau bus ir taip.

Šiaip ar taip, jų balsą katalikai išgirdo, į tarybas atėjo ir čia vieniems ir kitiems aišku pasidarė, kad jie broliai, vienos Motynos vaikai ir kad būtų prasižengimas šiais laikais nesuėti į bendrą darbą. O to darbo pamatyta tiek ir tiek. Tad ėmė visi, ir mes ir jie šviesiau žiūrėti į ateitį ir tik laukiame 22 vasario, kuomet turės įvykti galingos tarybos.

Tečiaus šiandien ant tos skaisčios vilties užslinko jau vienas kitas debeselis. Pas katalikus nieko neatsimainė. Mes sutarties trokštė trokštame. Disonansai pasigirdo sandariečių tarpe.

Jau pačiame suvažiavime 30 sausio A. Rimka skyrėsi nuo kitų tautininkų savo dideliu baikštumu katalikų. Tuojau gi po suvažiavimo savo "Ateityje" jisai ėmė kone raudoti kodėl socialistai atsiskakė dėtis į koaliciją, kodėl jie vengia bendro darbo su sandariečiais net kovoje prieš klerikalus, kodėl išsauti tą socialistų mažumą, kurie buvo linke dalyvauti bendrame pasitarime, pagaliaus išreiškė viltį, kad dar neviskas pražuvo, kad ir socialistai dar pasirodys.

O socialistai pasirodyti netruko. Išgirdę tą viliojantį balsą, išsigandę to, kad ne liktų visi vieni, atskirti nuo visų tautos reikalų — socialistai ėmė svarstyti klausimą "Naujienose" ir kitur suliejiamo fondų — savo ir tautiečių. "Ateitis" netruko nusitverti to, kaip skęstantis šiaudis ir jau ėmė talpinti savo skiltise pesimistiškus balsus, pranašaujantčius, kad sutartis tarp katalikų ir tautininkų negalėsianti įvykti. Beveik prie to pat veda ir V. K. Račkauskas savo "Tėvynėje". N-yje 6-ame jisai piktai išplūdo katalikišką spaudą. Štai ką jisai rašo:

Paklaustume, keno mokykla apsiereiškė klerikalų laikraščiuose Norėtume manyti, jog ne Smetonos, nors kun. Kemešis ir yra laik-

mas neva Smetonos mokyklos mokiniu. Nereikia paleisti iš akių to fakto, kad pastarais metais kuniginė spauda ("Draugas" ir dabar prie jo "Darbininkas") pasižymi tikrai gatvės kalba, nuogu cinizmu, prilygstančiu, atsiprašome — purvuvi. Nabagėlis p. Račkauskas ir nepamatė, kaip patsai iškišo savo purviną veidą ir su tokio "feisu" ėmė mokinti kitus švarumu.

O perspauzdinges iš "Vien. Liet." R. Karužos straipsni, kuriame R. Karuža stengiasi atsikirsti "Darbininkui" ir šaukia katalikus į vienybę su sandariečiais, p. Račkauskas priduria:

Abejojame begu tas sveikas ir tyras balsas pasieks katalikų vadovų širdis.

Žodžiu sakant laisvamani tautininkai sukruoto kokietuoti vėl su socialistais ir šmeižti katalikus. Norima iš vienos pusės sukelti saviškių tarpe baimę ir neapykantą katalikų, iš antros gi pusės suerzinti ir išprovokuoti tuos katalikus, kad šie, atvažiuoję į New Yorką 22 vasario negalėtų ramiai tarties apie bendrą darbą.

Dėja, net ir rimetsnieji sandariečių laikraščiai "Lietuva" ir "Vien. Liet.", gal ne tiek iš blogos valios, kiek iš nesupratimo — padeda tame darbe pp. Rimkai ir Račkauskui. Ypač užsisėdo ant kun. Kemešio, kurs norėtų ir patisai dalyvauti New Yorko susivažiavime. Jau per kelis numerius Jurgis Spurgis savo dantis galanda ant galvos kun. Kemešio, stengdamas jį pajaukti ir pastatyti blogoje šviesoje. Pastabose gi 6-ame No. redakcija išreiškia nuomonę, kad sandariečiai tik su katalikais galėsia susitaikinti, su klerikalais gi ne. O kadangi "Lietuvos" supratimu, tik p. Tananevičius su savo pasekėjais esą katalikai, kiti gi visi klerikalai, tad ir "Lietuva" į bloką, matyt, ne labai tiki ir gal ne labai nori, jeigu nuolatiniais baidymais ir erzinimais taip stengiasi išprovokuoti ir išstumti iš lygsvaros katalikų veikėjus.

Padeda ir "Vien. Liet.", kuri paskutiniame numeryje primetė kun. Kemešiui, būk jisai bandęs "šakininkus" ir panašaus plauko žmones primesti tautininkų srovei. "Vienybės Liet." redakcija tam savo tvirtinimui neturi absoliutiškai jokių išrodymų.

Kaip mes žiūrime į visus tuos balsus, kurie taip netinka šiam momentui, atsižvelgus į Lietuvos reikalus? Mums išrodo, kad jiems vis delto nepasiseks suardyti be užsimezgančio susitarinimo. Kavių fikruoj tautininkų. Jeigu Lietuva tos vienybės reikalauja, jeigu lietuviai prie jos prieraugo, tai per niek Rimkos ardančioji energija, perniek

Račkausko purvai, per niek Spurgių tulžis ir adatėlės. Katalikų veikėjams gal užteks kantrybės nukęsti visus baidymus ir provokacijas; sandariečiai gi, apreiškusieji savo tarpe tikrai prakilnių žmonių ir daug Lietuvos meilės, taip-pat tur-būt nesiduos atitraukti nuo bendro ir pozityvaus tautiško darbo. Mes tikime į sutartį lietuvų katalikų su sandariečiais. Mes prie jos eisime.

LAUŽIASI PER FRANCŪZŲ LINIJĄ.

Londonas. — Francijoje ir Belgijoje prasidėjo smarkūs mušiai. Per pastarąsias dienas didi susirėmimai buvo ant 150 mylių fronto. Didžiausios armotos buvo vartojamos ir didžios kariuomenės buvo siunčiamos į atakas.

Didžiosios vokiečių atakos buvo daromos ties Souchez aplink kalną No. 140. Smarkavo taip-gi Belgijoje, Champagne apskrityje, ties Arras ir kitose vietose.

Vokiečiai, grumdami ties Arras matydę prasilaužę nori užtelėti Dunkirk linkui, prie pajurinio miesto.

Apie kalną No. 140 buvo padaryta net penkios atakos viena diena. Pirmoji ataka buvo padaryta iš ryto. Ir toji pasekmingai buvo atmušta.

Paskui po pietų darė vieną ataką po kitai ir iki vakaro padarė keturias smarkias atakas. Francuzai numanė, kur bus daromos atakos ir pasirengė buvo atmušinėti. Kiek viena ataka francuzų buvo sutikta neišpasakytą ugnim. Vokiečių eilės tik tirpo, tik tirpo.

Laikė ketvirtosios atakos vokiečiai buvo jau pralaužę francuzų liniją. Bet kaip Paryžiuje skelbiama, tai vokiečiai neužsilaikė užimtos vietose. Francuzai darė kontratakas ir nugrūdo vokiečius atgal.

Belgijoje, kur daugiausia anglai su vokiečiais grūmėsi, keletas anglų drūtvečių buvo vokiečių susprogdytos.

LONDONAS. — Anglijos valdžia nusprendžiusi užgrobti visas didžiasias viskės dirbtuves ir naudoti jas amunicijos reikalams.

Valdžia taip-gi užgina įgabenti miežių alkolio dirbimui.

PARYŽIUS. — Austrijos aeroplanai bombardavo Italijos miestą Ravenna. Bombomis užmušta net 15 žmonių ir daug sužeista. Pagadino lijoninė ir vieną bažnyčią.

BERLINAS. — Champagne apskrityje vokiečiai atakuodami francuzų pozicijas paėmė 202 kareivių ir 4 oficerius nelaisvėn.

NIAGARA FALLS, N. Y. — Į Niagara Falls, Ont. Kanados valdžia atsiuntė 500 kareivių atsilaikyti prieš vokiečių užpuolimą iš Suv. Valstijų pusės. Apie toki užpuolimą daug buvo kalbama ir Kanados valdžia pabijojo.

PIKTADARYS NOREJO NUNUODYTI SVEČIUS.

Chicago, Ill. — Pradėjo aiškėti, kas buvo kaltininku, kad Chicagos naujo arcivyskupo priėmimo pokilyje, atsibuvusiam pereitą ketvergą, bevalgant sunegalėjo 100 su viršum svečių. Pasirodė kad sriuba, kuri buvo svečiams duota buvo užnuodyta.

Tą padarė virėjo pagelbininkas Jean Crones, kurs buvo persiėmęs aidoblistų, anarchistų ir socialistų idėjomis ir fanatiškai, cicilikiškai nekentė tikybos ir dvasiškijos.

Valdžia pripažino, kad minėtasis piktadarys yra pavojingiausias anarchistas.

Crones buvo pagelbininku virėjo prie universiteto klubo, kur buvo iškeltas arcivyskupo pokilis. Jau ketverge, pokilio dieną jis neatėjo darban ir todėl atkreipė į save detektyvų domą.

Buvo nueita į jo gyvenimo vietą po No. 2201 Prairie ave. Šeimininkė parodė jo kambarį, bet jo paties nesą.

Jo kambaryje besą daug butelių. Betyrinėjant butelius, jie besą su parašais įvairiausių nuodų.

Šeimininkė pasakė, jog Crones kai išėjęs 11 val. vak., tai ir negrįžęs. Seredoj jos kambarininkas apie pietus išėjęs nešinas kažkokį juodą valižą. Jisai buvęs labai susinervavęs ir keistai elgėsi.

Tyrinėjimai parodė, jog pabėgęs piktadarys buvo palinkęs prie socializmo, ir pasėkėjas "raudonosios karalienės" Emma Goldman ir I. W. W.

Jų kambarėje besą daug anarchistiškų knygų ir aidoblistų laikraščių. Dar paaiškėjo, kad Crones su darbininkais universiteto klubo dažnai šnekėjęs apie savo teorijas.

Dar susekta, kad per laiskus jis studijavęs chemiją. Besą visokių chemiškų indų ir prietaisų darymui bandymų.

Dr. Robertson paliepė miesto chemikams ištirti sriubą ir susekti kiek joje buvo indėta nuodų.

Arcivyskupas Mundelein nevalgė sriubos ir todėl išvengė apsigimo.

Arcivyskupui buvo primyta, kad čia bene bus vaisiai tikybinų prietarų.

Arcivyskupas sakė, jog to negali būti. Jis pasakė:

"Žmogus, kurs dasileido tos piktadarybės yra pamišėlis arba nesveikas protu. Aš apie tą nuotikį mažai temiščiau. Tai ne Bažnyčios dalykas, bet tai civilės valdžios reikalas. Tai civilės valdžios, ne Bažnyčios, sugauti kriminalą ir nubausti radus. Toksai žmogus yra lygiai priešas Bažnyčios, visokios tikybos, priešas valstybės ir priešas šeimynos."

RYMAS. — Francijos premieras Briand ištiesą dieną tarėsi su Italijos valdžia, kad sudarius dračiausius ryšius su Francija.

STREIKAS ALASKOJ.

Seattle, Wash. — Alaskoj sustreikavo darbininkai, budavojantieji valdišką geležinkelį nuo Anchorage į Manatuska. Sustreikavo 1.500 darbininkų.

Paprastieji darbininkai gaudavo po 35 c. valandoje, o dandantieji bėgius gaudavo po 37 ir pusę cento valandoje. Reikalauja 50c. valandoje.

Sitas valdžios statomas geležinkelis bus 50 mylių ilgumo. Jau pastatyta 34 mylios.

Į Washingtono pranešama, kad ant to geležinkelio nebus pradėti darbai, nes paskirtieji pinigai jau išleisti. Prez. turis paskirti to geležinkelio užbaigimui dar 2 milijonu dol.

IS MAINOS ISEMĖ 18 LAVONŲ.

Indiana, Pa. — Gyvasties gelbėtojai pasikaitaliodami dirba dieną ir naktį, kad išgelbėjus užgriūtus mainoje darbininkus.

Mainoje, ištikus eksplozijos buvo apie 30 darbininkų. Ligšiol 18 lavonų jau atkasė. Gyvų darbininkų jau vargu atkas.

Nuo gazų keletas gyvasties gelbėtojų buvo pritroskę.

SAN DIEGO, CAL. — Laktinas Smith su dviem pagelbininkais buvo išlėkęs į padanges ant milžiniško hydro aeroplano 9.000 pėdų. Niekas ligšiol taip augštai nebuvo išlėkęs.

MONTREAL, CANADA. — Canada Car and Toundry kompanijos dirbtuvėse ištiko gaisras. Bliedis pridarė už 850.000. Kompanija turėjo užsakyti iš Rusijos. Dirbo Rusijai šovinius.

PARYŽIUS. — Graikijos konsulas apleido Monastir, serbų miestą, kur dabar šeiminkauja teutonai. Nežinia kodėl apleido.

CHICAGO. — Suareštota keletas asmenų, kurie St. Paul mieste sausio 6 d. iš krasos pavogė stampių už \$650.000 ir \$3.000 grynais pinigais. Pas vieną, vardu Leonard, rasta stampių už daug tūkstančių dolerių.

PETROGRADAS. — Ties Ryga prasidėjo smarkūs artillerijos šaudymais. Ties Jakobstadu vokiečiai darė atakas, bet buvo atmušti. Ties Iluksta ant Dvinsko fronto vokiečiai metė į rusus rankines granatas, kurios sprognusios skleidė priklus, troškinančius gazus.

STIPREJA PRIE DVINSKO.

Londonas. — Rusų stovis prie Dvinsko sustiprėjo, kuomet iš vokiečių atsimeis miestelį Gorbunovką. Apie tos vietos paėmimą paskelbta valdžios Petrograde.

NEW YORK. — Atplaukė garlaivis Dunclutha. Jo pasaziariai pasakoja, jog laike andros sausio 19 d. į jį trenkė perkūnija, o pasaziariai iš pradžios manė, kad užėjo ant minos.

NELAIMĖ ANT JURĖS.

Portland. — Žvejų garlaivyje vardu Nellie F. Watten ištiko eksplozija. Sprognimas buvo taip smarkus, kad sudraskė visą garlaivio pasturgalį. Eksplozdavo gazolinas.

Garlaivio kapitonas žuvo ant vietos.

Garlaivis nuskendo į dvi minutes.

Kiti trys žvejai suspėjo sulipti į valtį ir išsigelbėjo, bet lekiančiais skeveldais buvo labai pažeisti.

Valtyse plaukinėjo ant jurės vėjo nešiojami 16 valandų. Sušalo, sukembo, ištroško, išbadėjo.

Paskui kap. Sennett juos išgelbėjo.

NEW BEDFORD. — Tarp streikuojančių audėjų ir kompanijos prasidėjo derybos. Streikininkai reikalauja pakelti algas ant 10 nuoš. Kompanija sutinka pakelti ant 5 nuoš.

BERLINAS. — Į šiaurę nuo Drisvetės ežero stipri rusų kariuomenė bandė pasivartų pirminyn, bet buvo atmušta.

LONDONAS. — Iš Belgijos ambasados paskelbta, jog visi gandai apie tai, būk Vokietija pasiulus Belgijai taikos išlygas yra visai be pamato.

CHICAGO, ILL. — Wm. Larimero, kurs buvo prezidentu subankrutjusio La Salle Street Trust and Savings banko, stos teisman vas 16 d. Jis kaltinamas, kad jis norėjęs banko pinigus pasisavyti.

FALL RIVER. — Audiminėj dirbtuvėj ištiko gaisras. Didžiama mašinų sugadyta.

Darbai pertraukti ir 850 darbininkų neteko darbo.

NEW YORK. — Garlaivis Adriatic atplaukė iš Anglijos ir atvežė 30 milijonų dolerių New Yorko bankieriams nuo Anglijos valdžios. Tą garlaivį lydėjo per 24 valandas 9 torpėdiniai laivai, kai jis išplaukė iš Liverpool.

TEUTONAI ORGANIZUOJA ALBANUS.

Paryžius. — Iš Genevos atėjo žinia, kad princas Wied, buvęs Albanijos valdovas, dabar esąs toj šalyje su austrų armija. Wied turi apšči ai visokių reikalingų daiktų apginklavimui albanų. Tų reikalingų daiktų teikia jam Vokietija ir Austrija.

Dabar Albanijoje esą vos 10.000 austrų.

Wiedui jau pasisekė apginkluoti apie 10.000 albanų.

WASHINGTON. — Suv. Valstijų valdžia suteikė leidimą Italijos garlaivui Taormina išplaukti iš New Yorko apsiginklavus. Turi armotų ir jas vartos tik ginimuisi.

KOVOS PRIEŠ GINKLAVIMĄ.

Detroit, Mich. — Henry Ford yra labai priešingas ginklavimuisi. Jis dabar pasiryžo didžiausią kovą užvesti prieš ginklavimąsi ir išleis tam reikalui milijonus dolerių.

VILIOJA LENKUS.

Londonas. — Laikraštis Post gavo žinią, jog Vokietijos valdžia iš visų pajėgų bando įsiulyti Lenkijai autoimiją po kaizerio globa. Tuomet kaizeris mobilizotuų lenkus ir sudarytų iš jų armiją 900.000 kareivių.

REIKALINGAS ū

mai geras ir blaivus vargoninkas. Gerai suprantas savo amatą. Išlygos geros.

KUN. E. V. GRIKIS, 404 Church Str., New Britain, Conn.

"DARBININKE" GAUNAMOS
T. FONDO BLANKOS
KURIAS NURODĖ TAUTOS FONDO VALDYBA.
Pagal Sumanymo tos blankos reikės mainyti kas mėnuo. Todėl atspauzdinome įvairių varšų ir pardavinėjame tuzinais.
Tuzinas 5 centai.
Imant nemažiaus, kaip 100 tuzinų, atiduodame po 4 centus.
Kiekvienas skyrius lai parsitraukia iš "Darbininko" Spaustuvės tiek tuzinų, kiek šeimynų jų kolonijoj intrauktą į aukų rinkimą Lietuvos reikalams.

"DARBININKAS"

Eina iš So. Bostono utarninkais, ketvergais ir subatomis Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungą.

Prenumeratos kaina: Metams tris kartus savaitėje \$3.00 Pusmečiui " " \$1.50 Atskiras numeris 3c. Laiškus, korespondencijas pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"DARBININKAS"

(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor.

Subscription Rates: Yearly \$3.00 6 months \$1.50

Advertising rates on application Address all communications to

DARBININKAS

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SUKRUNTAME.

Jeigu ligšiol mes nuolat skundėmės, kad mūsų niekas nežino ir mūsų kančių nemato, kad mus neskiria nuo lenkų—tai dabar jau su pasitikėjimu imame žiūrėti į ateitį. Mūsų brangaus veikėjo J. Gaborio darbas ima rasti pasekėjų. Lietuviai jau suprato, kaip svarbu yra supažindinti kitas tautas apie Lietuvą ir jos vargus ir sudaryti prielankią Lietuvai opinią.

Galime džiaugties, kad dabar eina net du periodiški leidiniai apie lietuvius anglų kalboje. ("Pro Lithuania" — dabar Sveicarijoje ir "A plea for the Lithuanians" — Philadelphiaje) ir vienas francūzų kalboje. Be to netrukus išeis dviem kalbom poligrafija apie Lietuvą.

Štai šiuo pastaruoju laiku esame gavę du paskutinių numeriu leidinių anglų kalba. No. 5—6 (November December) Pro Lithuania ir 1—4 No. "A plea for the Lithuanians."

"Pro Lithuania" dabar eina Lausannoje Sveicarijoje 23, Avenue de la gare) 5—6 No. yra indėti šie straipsniai: "Lietuvių liudėsis" Harold'o Williaus'o; Gyvenimas pabėgėlių Rusijoje — Stephens Grahamo, Lietuvai atstovo M. Januškevičiaus kalba; Lietuvių pabėgėlių padėjimas pagal rusų spaudos; Liūdna kelionė pabėgėlių; Nelaimės lietuvių pabėgėlių; Karė Lietuvoje; Kronika.

Kronikoje pažymėtini ypač: 1) protestas redaktorių "Pro Lithuania" ir "L. Ukraine" prieš lenkų agitaciją, kad prie būsimosios Lenkijos būtų prijungta ir Ukraina. Protestas surašytas labai išmintingai, turiningai ir taktiniai.

Gyvas ir simpatingas išėjimas ir pirmas numeris amerikiečių leidžiamo "A plea for the Lithuanians" Redaktorius kun. J. J. Kaulakis, 2-asai redaktoriaus M. M. Slikas, Teisių studentas Pensilvanijos Universiteto.

Numerio pradžioje Lietuvos žemlapis, įžanga, lietuvių atsišaukimas (del aukų), keletas interesingų faktų apie Lietuvą — J. J. K.

Šis straipsnis ypač gražus duoda svarbiausių ir reikalingiausių žinių apie Lietuvos praeitį ir dabartį. (Tik vietoj "Aušros" per apsirikimą pažymėta "Apžvalga". Toliau eina: pabėgėlių padėjimas — M. M. S.; laiški nuo karės nukentėjusių; Friburgo komiteto atsišaukimas į Amerikos lietuvius; ar mes atjaučiame rimtas karės pasekmes? Patartume šitą leidinį platinti ypač rengiant aukų rinkimą tarpe amerikonų.

O štai gauname 7 numerį laikraščio "La Liberté" (11 sausio 1916 m.) išeinančio Friburge, kur indėtas labai jausmingas atsišaukimas Sveicarijos lietuvių komiteto į visuomenę, prašant aukų nukentėjusiam Lietuvai. Pasirašo prezidentas B. Ginet - Pilsudski, vice-prezidentai: Stan, Baron de Brunnov; Ant. Dr.

Viskantas; nariai: Kunigaištis Jonas Puzina; Jonas Koribus-Purinskis, Antanas Steponavičius; Sekretorius Ladislovas Daumantas-Dzimidavičius.

Gavome ir konstituciją jų komiteto. Komitetas išleido pardavinėjimui labai dailias markes, ant kurių pažymėta kaina 25 centimai (¼ franko.) Ant markės labai gražus Lietuvos vaizdelis: beržynėlis, keletas senoviškų kryžių, upė, pievos — viršum debesys Lietuvos Vytis neša Lietuvai naują gadyne. O ant to visą parašas: Pour l'indpendance de la Lithuanie (Del Lietuvos nepirgulmybės.)

Ačiū Dievui, bene išgars pasaulis nors sykį ir apie Lietuvą.

Lietuvių Katalikų visuomenę, josios organizacijas, draugijas ir kuopas Harrison'e, N.J. Elizabeth'e. N. J., Jersey City, N. J. Bayonne, N. J.

Newark'e N. J. lietuvių katalikų tarpe insikūrė Labdarinngoji Draugija po globa Sv. Vincento Paulo. Tos draugijos tikslu yra: 1) sugloboti našlaičius, likusius be tėvų ir tinkamos globos. Nemažai tokių našlaičių vargsta pas svetimuosius globėjus, svetimos šeimynose, kurios ir savuosius vaikus ne visuomet išgali užlaikyti ir auklėti kaip reikia. Pamesti ir visiem inkūrūs našlaičiai dažnai atiduodami į rankas svetimtaučiams, ir jų priežiūrą ir prieglaudą. Iš čia išeina suaugę našlaičiai ne į lietuvius, bet į svetimtaučius. Lietuvai jie žūna, tar nauja svetimiems. Tai-gi, kad nepageidaujamiems dalykams kelią užjirsti, lietuviai našlaičių-lietuvių globojimą privalome imti į savo rankas.

2) Ingti netolimoje sveikoje vietoje kiek žemės ir inkurti tokią prieglaudą, kurioje galėtų išsities senieji, gavinties silpnos sveikatos darbininkai ir darbininkės atvejų-atvejais gydytojų atstatomi nuo darbo del pasitaismo, lankyties apsilpusios moterys su vaikais ir tt. Visiems malonus, sveikas ir brangus tyras oras, o ypač jo reikalingi tie kurie ištisas dienas dirba šapoše, kurių visas gyvenimas bėga dažniausiai nesveikose miesto dalyse.

Tikslas inkurtas Newark'o, N. J. lietuvių labdarinngosios draugijos prakilnus ir platus. Ji tuo lengviau bus atsiekti, kuo daugiau žmonių tam tikslui susispies. Tai-gi vardu to gražaus tikslo atrėpiu ir tą labdarybę atydą platesnios katalikų visuomenės šioje apygardoje, ir meldžiu tų visų, kurie tam sumanymui pritaria atsiliepti, kad susižinoję savo tarpe ir susejė krūvon išvieno galėtumėme tos labdarybės įieškinius vykinti.

Kun. J. V. Dabužinskas, 207 Adams Str., Newark, N. J.

"MOTINĖLĖ" SKURSTA.

"Motinėlės" bėgamasis kapitalas išsibaigė. Stipendi-

jantai maldauja antro pusmečio pašalpos. Narių mėnesinės mokesčiai (apart vieno) už pusmetį neplaikia: laukia, mat, metinio susirinkimo, kuomet už visus metus atsilgins. Karšti pasižadėjimai padaryti metiniame "Motinėlės" narių susivažiavime, kaip tai: pasitaikius progai daryti rinklėvas, interesuoti visuomenę, kad ją šelptų ir tt., išskyrus vieną ar kitą atsitikimą pasižadėjimais ir liko.

Kadaisia sušelpieji, šandie jau gerokai pasiturintieji netikėtai negražina užtrauktos paskolos, bet savo dėkingumą tai draugijai išreiškia tyliųmu arba visišku pamiršimu. Toksai tai stovis verčia "Motinėlę" kreipties į visuomenę sušelpiti ją arba įsirašant jos narių skaitliu, arba suteikiant auką bei kokioje sumoje, kad ji galėtų padėti keiliems jaunikaičiams pasiekti augštesnį mokslą.

"Mot." Sekretorius. P. S. "Motinėlės" įstatus galima gauti šiuo antraštu: Kun. M. Pankauskas, 443 Park ave., Bridgeport, Conn.

Kiti laikraščiai malonės pasinauodti šituo atsiliepiamu.

TRUMPAS AM. LIET. R. K. FEDERACIJOS PROGRAMAS IR KONSTITUCIJA.

(Eina toliau. Žiūrėk No. 17)

III. POLITIKA IR MES.

Federacija neyra politiškoji partija: yra ji liuosas susidraugavimas vienai manančių lietuvių katalikų bendram tikslui pasiekti. Federacija nesikiša į savo sąnarių prigulėjimą prie vienos ar kitos politiškos partijos, nors trokšta, kad Lietuvoje susitvarkytų politiška partija, paremta ant krikščioniškos demokratijos. Tokia partija galės gauti nuo Federacijos dorišką ir medžiagišką pasipirtį.

IV. APŠVIETIMAS.

Tautų gyvybė ir didybė remiasi ant apšvietimo ir medžiagiškos gerovės. Delto tautai rūpimėms platinti tarp savo tautiečių apšvietimą visais prienamais būdais, niekadoms neužmiršdami, jog apšvietimo reikalavimą ne tik protas, bet ir širdis. Mūsų tat programe šalia proto lavinimo bus ir mokinių lavinimas dorybėje — paremtoje ant krikščioniškos etikos. Tai-gi:

1. Remsime katalikiškas mokyklas. Amerikoje, mūsų rūpėsiu bus kurti prie parapijų lietuviškas katalikiškas mokyklas, kuriose vaikai mokintūs visko, ko išmakti duotose aplinkybėse galima, ir lavintūs dorame, krikščioniškame gyvenime. Mūsų troškimu yra įtaisyti ilgainiui Amerikoje augštesnį lietuvišką mokyklą. Lietuvoje — kiek galėdami šelpsimė lietuviškas katalikiškas mokyklas.

2. Mokykloms reikalingi dori, geri ir tinkami išlavinti mokytojai. Amerikos pradedamosios mokykloms geriausiai tinka vienuolės. Tai-gi šelpsimė lietuvaites Sv. Kazimiero Seseris ir jų Chicago vienuolyną, iš kurio mūsų parapijos galės gauti savo mokykloms mokytojas.

3. Apšvietimo praplatinimui daug gelbsti skaityklos, pranešimai ir lavinimosi klubai. Steigsime prie parapijų skaityklas, kelsime doras, pamokinančias prakalbas ir doras pramogas. Remsime Katalikų Spaudos Draugiją (Sv. Povilo vardo) ir "Katalikiškų laikraščių Sąjungą."

4. Šio laiko apšviestas žmogus negali apsieiti be laikraščio ir knygos. Pasirūpimsime palaikyti katalikiškus laikraščius, žiūrėsimė, kad jų turinys nuolatos būtų gerinamas, platjsime dorus, pamokinančius raštus.

5. Lietuviams reikalingi mokyti lietuviai katalikai, kurie būtų savo tautiečių vadovais jų viešame gyvenime. "Motinėlė" šelpia einančius į augštesnį mokslą lietuvius. Federacija remš tą naudingą draugiją. Rems taip-pat ka-

talikų moksleivių susivienijimą.

6. Paskutiniais laikais atsiradęs katalikiško jaunimo judėjimas, apsiereiškę "Lietuvos Vyčių" organizacijos augime ir išbujojime — žada amerikiečiams ir Tėvynei Lietuvai sveiką, dorą, ir prakilnią ateitį. Federacija remš tą judėjimą.

7. Sukrutus Moterims Katalikėms organizuoties į savo L. R. K. Moterų Sąjungą ir švieties liakanties tautiškaikatalikiškų pamatų, daug tikimasi gero iš to judėjimo, kaip atskirų šeimynų, taip ir visos tautos gerovei. Federacija nuoširdžiai remš tą moterų katalikų judėjimą.

8. Sveikatą, gerovę ir šviesą neša blaivybės judėjimas. Federacija remš ir platins Lietuvių Blaivininkų Susivienijimą.

9. Lietuviai darbininkai reikalingi savo idejinės darbininkškos organizacijos, kuri nušvietų darbininkų klausimą krikščioniškos demokratijos dvasioje ir priruoštų darbininkus prie rimto veikimo savo luomo pakėlimui. Federacija remš L. D. S. (Sv. Juozapo Lietuvių R. Katalikų Darbininkų Sąjungą), kuri ir įsteigta tam tikslui.

PASILGIMAS LIETUVOS.

O kaip linksma ir patogu buvo gyventie tėvynėj. Nors po prastu šiaudų stogu Greit bėgo dienos gimtinėj.

Linksmai jaunystę praleidom su broliais senėms nevienas Patogiai bovjomės, žaidėm Oj buvo linksmos tos dienos.

Žalioji gerelė ošė, Lingavo, medžiai, braškėjo, Raibos gegelės kukavo, Praeities amžius mėnėjo.

Ten žalių rūtų darželiuos Gėlelės puikiai žydėjo, Skaisčios mūsų seselės Sodino, laistė ravėjo.

Mūsų broleliai, berneliai, Piuadami šieną dainavo Kaip kokios jūrės rugeliai Pučiami vėjo liulevo.

Brangiausia mano tėvynė, Šventa Lietuvos šalelė, Kada aš tave išvydau Ir nuraminsiu širdelę.

B. O. M.—tė.

Vienas žodis vietoje pasakytas daugiau lošia, negu ilgas spyčius.

Neišmintinga viską pasisakyti, ką tu žinai, bet neblogo žinot viską, ką kits sako.

Vyras kuris perbiednas pasakolinti kitiems pinigų, neturi daug priešų.

Juo kas augščiau pasikelia, juo daugiau tur pasiremt ant kitų.

Išmintingas vyras, viską pametęs į šalį, eina darbo žiūrėt, o kvailys sėdi ir laukia kad darbas ateitų pas jį.

Vyras uždaro duris, sekretre sakydamas, o moteris atidaro, kad būt matyt ar kas neklauso.

Norėdamas buti linksmu turi užmiršt save o atsimint kitus.

K. Staknevičius.

PAGRUMOJO RUMUNIJAI.

Londonas. — Daily News iš Milano gavo žinią būk kaiseris kalboje su Bulgarijos caru Ferdinandu kai užėjo kalba apie Rumuniją pasakė:

"Jei Rumunija neatjaučia Belgijos likimo del to, kad ji toli, tai vilnius, jog neužsimerks pažvelgus į Serbiją kuri guli prie jos šono.

Jei ir tas jos nešbudys, tai mes vokiečiai, austrai ir turkai pakaktinai turime kariuomenės pasiūtį per Dunojų, — o Bucharestas nuo Dunojaus tik 37 mylių."

Iš po darbininko plunksnos.

Dvarų darbininkai.

Dvarų nuolatiniai darbininkai yra: Ordinarčikai, Kumečiai, Španiniai, arklų ir bandos ganytojai ir visokie meisteriai, ir užveizdos (pirstovai-bosai), antrininkai ir milžėjės.

Apie užveizdas, visokius uredininkėlius, tai nors jų padėjimas yra prastas, ale jie daugmaž rūpinasi savo buvio pagerinimu. O kurie yra gabūs savo darbo šakoje, tai veik visi padaro gyvenimą neperblogiausį. Su meisterais irgi tas pats.

Kumečiai tai yra tokie darbininkai, kurie gyvena dvarponio triobose ir dirba dvare kasdiena nuo saulės užtekėjimo liki užsileidimo ir už tą savo darbą gauna metams apie 12 pūrų rugių, 4 pūrus avių, 2 pūrus miežių, 2 pūrus žirnių ir pinigais 25 r; daržui žemės 80 kv. sieksnių, bulvėms žemės 600 sieksnių ir linams 200 s., pašarą ir ganyklą 1. karvei 1. avei ir vienai kiaulei. Malkas ir vandenį už dyką.

Španinis tuomi skiriasi nuo kumečio, kad tai buna dažniausia jaunesni vyrai, kurie važinėja su 4 arkliais ir abelnai tai tokie darbininkai, kurie visus darbus dirba su arkliais ir jiems yra dar viena sunknybė, tai ta, kad jie rytą tur kelt nuo 3-4 val. ir apsišert ir nuvalyt arklis už atsako už sužeidimą arklų už sugadinimą pakinktų. Jie gauna viską taip pat kaip ir kumečiai. O kaip kuriuose dvaruose tai gauna po 4 rublius algos viršaus ir kelis sieksnius žemės linams pasisėt ant botagų.

Antrininkai tai dažniausia yra vaikinai ir merginos, vaikai tų pačių kumečių tokie, kurie dar už španinius persilpni del jaunystės. Taip-pat antrininkais yra daugumas senų kumečių, kurie jau perseni už kumečius. Ir daugelis moterų, kurių vyrų išvažiavę į Ameriką. Antrininkai gauna pusę to, ką kumetis. Nekuriuose dvaruose tai jie dirba visus metus ir jipat pridėda po kokį porą pūrų grūdų ir algos moka liki 12 rublių, bet daugiausia tai yra taip, kad jie dirba tiktai nuo Sv. Jurgio, liki Visų Šventų. Už tą algą ir ardinariją, o už žiemos darbą tai jiems yra mokama po 10 kapekių į dieną. Bet supraskit jie dirba ant savo valgio ir su savo locnais įrankiais.

Milžėjės tai būna tų pačių kumečių žmonos, senos arba pramerigusios merginos, našlės su vaikais, ir tai taip vadinamos amerikankos, kurių vyrų Amerikoje neva uždarbija. Tokia milžėja gauna metams 6 pūrus rugių, pūrą miežių, pūrą žirnių, pasisodina 4 pūrus bulvių ir gauna žemės daržoviai ir 2 kvortas išmašinuoto pieno kasdiena. O už tą tur pamelžti mažiausia po 10 karvių trisyk ant dienos. Iš moralio atžvilgio tai žemiausia stovi milžėjės, abelnai sakant tai apgailėtinas tipas ir nelaimingiausias sutvėrimas visoje Lietuvoje. Dailyska yra šit kame. Kume-

tką, kuri bent kiek turtingesne, niekadoms už milžėją būt neapsiims, nes jina turi darbo įvalias ir apie savo šeimyną. Apsima būt milžėjomis tiktai vargingiausios, o tuomi pačiu jos dar didesnį vargą-jungą ant savės užsitraukia. Antra kandidatė į milžėjas, tai mergelė varguolė suklaidinta ar suklydus, taip vadinama pramergusi. Jina su kudikiu neturėdama kur pasidėti bėga į dvarą, manydama sau: kad ir paskursi kol kudikių pasiaugysiu, bet duonos plutele turėsiu, dar ir pieno kad ir išmašinuoto lašelės kudikiui ir man pačiai bus gerai-skėstantis ir už britvos griebiasi. Amerikankos taip-pat daro: pats išvažiudamas į Ameriką palieka moteriškę su keliais vaikučiais, paskui pinigų pragyvenimui neperleidžia, tai kurgi dėsias biedna žmonelė, ir kraustosi į dvarą, manydama dirbti iš paskutinės, kad tik prsimaitint save ir savo kudikičius. Bet nei viena iš kandidatų visai neapgalvoja ant kokio išnaudojimo, ypač iš doriško atžvilgio išsistato savemat nežino dvaro santykių o kada tiesą patiria, tai daugiausia stovi nabagėlė taip įvelta į pinkles, kad jau iš jų išsipinkliuot pėvelu. Ypač blogiausia yra toms moterėlėms, kurios yra dailios. Kokios dramos kartais įvyksta mūsų dvarų pastogėse, tai kad pasklystų po laikraščius, ar romanuose tai sujūditų visą pasaulį. Ir tie vyreliai Amerikoje gyvendami kad žinotų pasišventimą, dorybę ir nekaltybę savo moterų ir kiek jos užsiuolimų ir persekiojimų iškenčia. Tai daugeliui negana kad nosis rauduoduos-dar ir ausys paraustų iš gėdos-jeigu tik dar jie ją turi nepraradę.

LIUSIEJI DARBININKAI.

Yra tai tokie darbininkai, kurie kartais turi savo žemės sklypelį ir kokią grinčią. arba kitur įsisamdę gyvena, bet eina dirbt ten, kur kas juos nusamdo. Zinoma daugiausia dirba po dvarus, o kur yra kokia pramonijos šaka, kaipo tai linų apdirbimo, girinės medegos apdirbimo, pamunais treptininkyste ir daugiausia tiems panašiu darbų, tai daugiausia tokios darbus atlieka liusio darbininkai. Jų uždarbis daug priklauso nuo jų gabumo ir abelnai jų padėjimas nors negeras, bet ir neapvertinas.

Apie fabriku darbininkus galima tik tiek pasakyt, kad yra per maža mokeskis, ale dabar pradėta pačių darbininkų rūpintis savais reikalais bendrai su visos Maskolijos darbininkais ir bendrai viskas veikiama. Kiek iš to bus naudos, tai pranašaut negalima, bet darbininkų susipratimas abelnai imant kyla-o susipratę, galima tikėties, kad ir iškovos kas jiems reikalinga ir susitvarkys tinkamai.

Tai toks daug maž abelnas padėjimas buvo lik karės Lietuvos darbininkų bežemių.

Ar tas padėjimas po karės pagėrės, ar ne-tai dabar sunku pasakyt bet norėt galima ir dirvos prirėngimu tam pagerinimui dabar laikas pasirūpinti, nes tai labai artimus tur ryšius su visomis manomomis reformomis prie atstatymo Lietuvos. Ir jeigu Lietuvos reformatoriai ir atbudavotojai bežemių darbininkų reikalus išmestų iš savo programo, tai padarytų didelį nuoseklumą, arba ir prasižengimą.

KOKIAIS BUDAIS GALIMA TAS PAGERINIMAS ATSEIKTI?

Jokio kitokio tikresnio kelio nėra, kaip tik abelnas ekonominis pakėlimas šalies, o tuom tikslu visos priemonės yra geros, bet užvis geriausias, tai centralizacija lietuviškos finansinės spekos ir koncentracija jos Lietuvos ru-bežiuose. Be kapitalo negalima atsiekti jokio tikslo. Kad įvykinti ką nors prakilnaus, ką nors naudingo, ką nors gero, tai būtina reikia trijų veiksmų: proto, žmogaus muskulų ir kapitalo. Nes kiti visi dalykai yra tiktai dalimis šių trijų. Kaip viens darbas neviską gal nuveikti, taip viens žmogaus darbas neviską gal atlikti, taip viens kapitalas irgi neviską gal atsiekti. O priešingai sujugus ing vienybę tuos tris veiksmus: kapitalą, žmogaus darbą ir protą, tai yra galima viskas. Protas išnislys, darbas pada-

rys, o kapitalas pagamins medžą ir bus viskas tvarkoje, ir visi bus užganėdinti, ir visiems bus nauda tokia, kurios augimas ant visados bus užtikrintas žinoma jeigu tik-tai viens kito nesikraus besidalindami bendro darbo vaisius-tai yra pelną-uždarbį.

Ant kiek Lietuvai kapitalas gali atnešti naudos ir pagerint būvį visų kitų luomų abelnai, o darbininkų ypač, tai galima daug maž spręsti prisiveizėjus, kaip dabar Lietuvoje gyvenama, kokie yra santykiai tarp darbdavių ir darbininkų ir kokie jie galėtų turėtų būti, ir kas tam viskam yra kaltas-kaip lygiai, kuomi tos kaltės ar klaidos turime arba galime taisyti.

Yra sakoma, kad negal darbdaviai daugiau mokėt už darbą, nes netur iš ko: Mokesnis ir toki, visokie dalykai pabrango, žemė neišduoda tiek, kad būt galima daugiau mokėt, nes ir taip visi darbininkai ir ūkininkai skolese paskendę liki ausų. Iš dalies tas tiesa, bet ne visiškai: Yra daug darbininkų praskolinusių, bet yra daug ir puikiai gyvenančių, o ūkininkai, tai tik tas prastai gyvena, kurs nemoka prisitaikinti prie šio laiko reikalavimo žemdirbystės srytyje.

Dvarininkai kenčia daugiausia nuo to, kad nemoka kaip gyvent ir nuo to, kad netur sistemos ir kad... per daug nor apžiot, o paskui negal sukramtyt ir išto kyla vidurių sloga, anemija ir bankrutas.

Kaip čia senai pradėjo mūsų broliai lietuviai grįžti iš Amerikos, parsiveždami po kelis šimtus, o kaip kurie ir po kelis tūkstančius rublių. Ir kokia žymi ekonominė permaina įvyko Lietuvoje. Daugiau pusės Lietuvos kaimų išsiskirstė į kolonijas ir užsibudavo tinkamas trobas. Visuose miesteliuose prisisteigė krautuvėlių, draugijinių suvartotojų krautuvų, taupy-mo-paskolos bankų menkesni ir didesni. Išpirkto daugelį dvarėlių ir bajoriškų žemių, iš kurių jokios pirma naudos nebuvo, o dabar naujose rankose tokios ūkės, kad atsigerēt negalima. O kas tą viską padarė. Tai padarė kapitalas, protas ir darbas mūsų brolių lietuvų, tai padarė tie pinigai, kuriuos mūsų broliai sunkiai uždirbė Amerikoje tinkamai sunaudojo pagrįžę i tėvynę. Be to kapitalo nei viens neturėjo kaip savo gabumus energiją ir protą pakinkyt į fortunos vežimėli. O kapitalas jam prigelbėjo. Pakilo gerovė pralobusiųjų išgudrėjusių sviete apsitrynusių lietuvų, pakilo ir abelnas darbininkų luomo gerbuvis. Keletą metų atgal kumetis dirbdavo metus už 16 rublių dabar gauna 25-30. Piemenukas tarnavo už 3 rublius metus, dabar gauna 6-8-10. Liuosininkas dieną dirbdavo dvare ant savo valgio už 15-20 kap. dabar gauna 75-120 k. Tai vis padarė tas biskis kapitalo, kurs parplaukė iš Amerikos. O jeigu suplauktų tie visi milijonai dolerių, kurie guli po Amerikos bankus, kas tada Lietuvą galėtų peikti, kam tenai nebūtų gers pragyvenimas—nebent tik tokiam, kurs darbo dirbti nenorėtų.

Kapitalas pakeltų žemdirbystę, kooperaciją, apšvietą, prekybą, o kas svarbiausia, tai pramoniją. O kad lietuviai moka su kapitalu teisingai ir praktiškai apsieit ir sunaudot, tai parodė gana aiškiai kelių paskutinių metų visos Lietuvos gyvenimas.

Lietuvoje yra visko: ir žemės ir žaliros medžiagos, ir darbininkiška pajėga, ir moksiškiška pajėga žymiai ky-la ir bujoja tikrai jaučiasi didžiausia stoka kapitalo ir kapitalas ant Lietuvos dirvos duoda mažiausia 30-tą nuos. j metus, o kartais peraina net ir daugiau, tai tokia gera dirvą kapitalui labai retai kur galima rasti. Delto kas tik-tai darbuojasi kokiuo nors būdu-kad kuodaugiausiai kapitalo perkelt Lietuvon-tai yra

geriausias darbininkų prite-lus ir draugas.

Kaip darbininkai pakils medžiagiškai, tada jie ir ap-sišvies, ir susipras, ir dorai-je pakils ir bus daug laimin-gesni, negu kad dabar yra.

Nesakykime, kad kapitalas yra niekai, kad kapitalis-tai niekai, tas netiesa. Ir kap-italas geras, ir kapitalistai neblogas daiktas, tik tai, kožnas tur būt savo vietoje ir tinkamai sutvarkyta. Prie-geros tvarkos, tai viskas gera, naudinga ir reikalinga, o gerai sutvarkyt tai darbas lietuvų-o už ko tik tai lietuviai

Kas girdėti Lietuvių kolonijose.

PLYMOUTH, PA.

Senovės kultūros židinyje.

Ši kolonija didžiūmai Amerikos lietuvų mažai tėra ži-noma, nes laikraščiuose apie tos kolonijos lietuvų veikimą mažai žinių kas suteikia. Bet lietuviai apie Plymouth'o miestelį, kuris yra nors neperdi-šelis su apie 13.000 gyventojų, visi turėtų žinoti kuoaš-kiusiai. Turėtų žinoti delto, kad Plymouthas yra vienas iš Amerikos lietuvų istoriškų miestų.

Nes čia tame mažame Ply-mouth'o miestelyje, kuris yra apsuptas iš visų pusių augš-tai kalnais, kurie ir nelei-džia jam išsiplėtoti, išdygo tiesiog galima pasakyti lietu-vių kultūra.

Kas buvo seniau.

Tame mažame miestelyje į-gavo gynybę mūsų šiandienės didžiosios organizacijos y. S. L. R. K. A. ir S. L. A. Kiek žinių galima surinkti, tai Plymouth'o miestelio lie-tuviai pirmūniai sumanė rū-pinties apie sutvėrimą savo lietuviškos parapijos (nors pirmos bažnyčios pastatymas rodos buvo ne Plymouth'e). Plymouth'o miestelyje ilgai iš-gyveno ir mirė pirmūnis di-džiausias Amerikos lietuvų veikėjas gavitvėjas ir organi-zatorius a.a. kun. Burba.

Taipos-gi buvo laikai, ka-da Plymouth'e išeidinėjo net 3 laikraščiai (nors ne visi vienu kartu).

Iš tų laikraščių, kurie iš-i-kūrė Plymouth'e laikurie dar ir šiandien tebegyvuoja, t. y. "V. L." ir "T."

Kaip matome iš šių prives-tų žinučių. Plymouth'o miestelis kadaisiai lietuviams buvo garsus ir jo vardas plačiai skambėjo po lietuvų koloni-jas.

Bet šiandien yra visai ki-taip. Šiandien Plymouth'as kaip seniausia lietuvų koloni-ja visai pamiršta. Čia už-kurtas buvo Amerikos lietu-vių kultūros židiny, bet dar-bas to židinio ir pelnai vėjo išnešioti.

Dabar mažai žinomas yra delto, kad tos kolonijos lietu-viai šiandien yra lyg apmirę, arba tiesiog galima pasakyti čia yra viena iš tamsiausių lietuvų kolonijų.

Kas dabar yra.

Tiesa plymoutiečiai turi pasistatę sau puikią, nemažą bažnyčią su pusėtinai gerais vargonais ir turi darbštų jau-ų kleboną kun. Struckų. Ale galima pasakyti, kad Plymou-thiečiai su tuo tik vien ir te-gali pasigirti. Kitokio gyve-nime gyvumo, veikimo nėra. Lietuvių nemažai, parapija skaitlinga, bet kas iš to, kad neturi nei lietuvio vargoninik-o, nei bažnytinio choro. Yra nevisai mažas vaikūčių-bernai-čių choras, kuris gieda prie altauais, ale vis nors ir gra-žiai gieda, neatsako taip kaip, kad būtų didelių-suaugusių iš-lavintas choras.

Šiaip idejinių draugijų be-veik nėra, yra viena moterų idejinė dr-ja, bet ta nors ir gera, naudinga, bet jos ide-ja—rūpintis prisirengti prie pomirtinio amžinojo gyvenimo.

nuoširdžiai imasi, tai ir pa-daro gerai. Taip aš tikiuos, kad su laiku bus ir su kapi-talais, o dabar-tai svarbiau-sia, kad tik jų kuo daugiau-siai būtų, ir kad visi Lietu-voje suplauktų bent po šiai karei.

Bus kapitalas-atsiras dau-giau ir darbo. O kad darbas nebūtų išnaudojamas, tai apie tai reikia pasirūpinti visųpir-ma patiems... darbininkams. Reikia šviesties ir organizuo-ties. Bet apie tai plačiau ki-tą syki.

F. V.

Kitokių, kaip Vyčių kuopa, Apšvietos dr-jos ar knygyno, moterų Sąjungos kuopos, te-atrališko ratelio, Tautos Fon-do skyriaus nėra.

Neturi taiposgi nei lituviš-ko daktaro, nei fotografo, nei barzdaskučio.

Krautuvų lietuviškų ir tik kelios.

Saliūnų skaičius sulyg skai-čiaus lietuvų yra pusėtinas. Saliūnų lietuviškų čia skaito virš 60, ir visi gyvuoja gana gerai.

Gyvena skurdžiai.

Lietuvių šeimos čia gyve-na labai vargingai ir skur-džiai. Daugelyj vietų gyve-na po kelias šeimas nedide-liuose raimuose, arba kaip vėl škepuose kur randos moka nuo \$3.00 ir augščiau j mė-nesį.

Apšvieta tarp lietuvų stovi labai žemai. "Keleivis," "Šakė" ir "Laisvė" pusėti-nai išsiplatinę. Ale jie kaip kur ir būtina reikalingi yra, arba be kurių stačiai nebūtų galima apsieiti, ypatingai be "Šakės." Mat čia pas neku-riuos galima užėiti stuboje lankančius kiaules. Na, o kur jau kiaulės stuboj yra laikomos, tai ten be "Šakės" jo-kiu būdu pragyventi nėra gali-ma.

Kiaulės yra kiaulės. Nėra iš ko čia ir stebėties, visgi su-tvėrimas. Stebėties tik reikia iš to, kad galima užėiti kiaulių stu-boje ant antrų lubų.

Yra čia dar ir neprigulmin-ga lietuvų parapija, suside-danti turbūt iš 4 šeimynų. Tos 4 šeimynos eina į neprigul-minčių lenkų bažnyčią. Ku-nigo savo neprigulmingo lie-tuviai neturi.

Retkarčiais atvažiuoja lie-tuvais neprigulmingas "kun." iš Scranton, Pa. Neprigulmin-gos parapijos bažnyčios stog-s sustatytas ant alaus bač-kučių. Turbūt kaip ant tvir-čiausio pamato. Rodos tos bažnyčios su alaus bačkutėmis kai-kur ir fotografija galima užtikti, ale nelabai kur.

Kun. Struckus čia darbuo-jas kiek tik gali, bet tai ne vieno darbas, kad taip tam-sia ir girtybėj paskendusią koloniją būtų galima patraukti prie apšvietos, ar žmoniškės-nio gyvenimo.

Kad tai dar nebūtų to dar-bo trukdytojų, tai būtų kas kita. Dabar lietuviški socia-listai, kurie daugiausiai i ba-žų įsikabinę laikosi, daro vi-sokias intrigas, kad tik švie-sos, doros platinimą sutruk-dyti.

Patys lietuviai daugiaus permatantieji savo miestą iš-reiškia sekančiai: "Mūsų mie-stas jau į griuvėsius virsta." Volungėlis.

NEW YORK. — Anglijos garlaivis Mieric buvo išplau-kęs į Vladivostoką su medžiau-ka geležinkeliam, bet sugrižo, nes mašinos kas ten sugedo.

RYMAS. — Italijos valdžia uždraudė įgabėmimą visokių daiktų iš Vokietijos arba Au-strijos. Neįsileis vokiškų daikt-ų nei per Šveicariją ateinan-čių.

OTTAWA, ONT. — Kana-doj yra miestas Berlin. To miesto gyventojai užsimanė dabar permain iyt savo miesto vardą.

CHICAGO, ILL.

Nesulaukiame atskaitų. Kaip buvo pranešta "Dar-bininko" No. 3, jog čionyk-štis rūbsiuvių streikas pralai-mėtas, tai jau rodos praėjo kelios savaitės, o atskaitos ne-matyat laikraščiuose. Neži-nima, ką tie komitetai unijos veikia ir tie vadovai, kurie ve-dė tą streikų kovą.

Laikas būtų jiems pranešti per laikraščius atskaitą viso streiko, nes visuomenei yra reikalinga žinoti:

Iš kur ir kiek aukų pribu-vo?

Kiek pribuvo iš viso aukų? Kiek unijistų rūbsiuvių ga-vo pašėpos?

Po kiek gavo ?

Kiek iš viso buvo išlaidų.

Kiek darbininkų streikierių pikietininkų buvo suareštuo-tų.

Kiek buvo sužeista žiau-rios policijos, kiek yra ligoni-nėse? Kiek kalėjimuose?

Kiek nekaltai mirties susi-laukė iš narsių pikietininkų? Ir ką išlaimėjo

Kokiuo būdu dabar laikosi unija, ir ką mano ant tolesnio laiko? Visuomenė žūrėjo į Chicagos rūbsiuvių streiko už-baigimą. Ir daug iš darbi-ninkų aukavo.

Tai visuomenė nori žinoti, kur dingo tos aukos. Delto reikalinga išduoti per laikra-ščius atskaitą.

Tikras streikierius J. L.

CHICAGO, ILL.

Prie Apevizdos Dievo pa-rap. Apaštalytės Maldos dr-ja savo extra susirinkime svarstė apie aukavimą drabu-žių del karės nukentėjusiems Lietuvoje. Vienbalsiai nu-tarta aukoti kiek tik galint ir kitus raginti prie aukavimo.

Po apsvartymo visų reika-lų iškeltas klausimas kas link apgynimo tikėjimo ir pareika-lauta perskaityti straipsnį iš laikraščio "Darbininko" No. 38- to 1915 m., kur buvo til-pes "Ateities" redaktoriaus A. Rimkos laiškas, rašytas 16 d. gruod. 1915 m. su reikalavi-mu iš kun. F. Kemėšio išdavi-mo išpažinties paslapčių. 400 narių susirinkime nutarė vien-balsiai vardan visų narių (ne visi susirinkime buvo) išnešti aštrų protestą prieš "Atei-ties" redaktorių A. Rimką už tokį tironišką pasielgimą. Ir mes žemiau pasirašę vardan visos dr-jos išreiškiam gerb-veikėjui kun. F. Kemėšui užuojautą ir esam dėkingi už noliū darbavimąsi ir auklėjimą mūsų ir mūsų jaunimo doroj ir katalikiškoj dvasioj.

Adomas Stulginskas direkt. L. Sabaliauskaitė rašt. Antanas Grišius išd.

Nariai: M. Dambrauskas, S. Kybartas, U. Freitkienė, Z. Bartkaitė, M. Kavaliunaitė, L. Tamošauskaitė, O. Kinelaitė, M. Augustinavičaitė, M. Jatu-žis, J. Grišius, O. Nugaraitė.

CHICAGO, ILL.

Labdarybės Centro valdy-bos susirinkime, kuris atsibu-vo 27 d. sausio Sv. Jurgio pa-rap. svet. po apsvartymo vi-šų reikalų buvo perskaity-tas straipsnis iš laikraš-čio "Darbininko" No. 38- to 1915 m., kuriame buvo til-pes "Ateities" redaktoriaus A. Rimkos laiškas, rašytas 16 d. gruod. 1915 m. kun. F. Kemė-šui reikalaujant, kad kun. Kemėšis išduotų išpažinties paslaptais.

Delegatai po trumpo ap-svarstymo pasmerkė tokį "A-teities" redaktoriaus darbą o veikėjui kun. F. Kemėšui iš-reiškė užuojautą ir pasisekimo ant toliaus darbuotis katali-kiškoj tautiškoj dirvoj.

Centro Valdyba.

CHICAGO, ILL.

L. D. S. 25 kap. extra susirinkime po apsvartymo kuopos reikalų buvo perskai-tytas straipsnis iš laikraščio "Darbininko" No. 38 kur bu-vo tilpės A. Rimkos laiškas, rašytas 16 d. gruodžio 1915 m., kur reikalavo iš kunigo, kad išduotų išpažinties pasla-ptais. Užtai visi nariai ir val-dyba protestuojame prieš A. Rimkos tokį begėdišką ir ne-kultūrišką pasielgimą.

J. Šimkus, pirm.

A. Stulginskas, rašt.

J. Rusteika, išd.

PETRAPILIS GRUODŽIO 25 d.

"Lietuvių Balsas" rašo: Jau nekartą buvo mūsų rašy-ta apie sudarytą šveduose ko-mitetą Lietuvai šelpiti. Jo su-sidarymo priežastys skaityto-jams žinomos ir mes čia jų nebeminėsimė. Kaip jau buvo paskelbta "L. Balse," Centralinio Komiteto pirmi-ninkas M. Yčas gavo iš Lind-hageno pranešimą, kad Stok-holmo Komitetas lapkričio 13 d. pasiuntęs savo sekretorių dr-ą Senderbergą per Berli-ną į Vilnių. Šį žygį mes laikėme labai svarbiu. Jis turėjo su-žinoti, kaip ten darbuojasi mūsų Centralinio Komiteto pasilikę nariai, koks padėji-mas pačios Lietuvos ir kokiū būdu galima sušelpiti Lietuvą. Praeitame numeryje kalbėjo-me apie amerikiečius. Klebe-nome juos iš pat pradžių, kad jie ištiestų savo pagelbos ran-ką, kuoveikiausiai pasirūpin-tų sudaryti skrajojamus būre-lius ir siųstų juos į vokiečių užimtąją Lietuvą.

Be to, buvo dar iš Stok-holmo į Ameriką pasiųstas J. Gabrys, kaippo Centralinio Ko-miteto delegatas, tarties su Rockefellerio fondu. Bet lig-šiol tikrų žinių iš ten negauta ir kaip tas darbas pavyko or-ganizuoti — nežinome.

Bet neatsisakė Centralinis Komitetas nuo pagelbos užim-tajai Lietuvai kitais keliais. Kaip tik ir buvo sudarytas tam dalykui švedų Komitetas. Jis pasiuntė Vilniun delega-tą. Nekantraudami laukiame jo pargrįžtant. Vakar gavome žinių, kad jis jau sugrįžęs į Stokholmą ir kad mums laiš-kas jo parašytas. Tuo tarpu ju pranešimo dar neturime, bet turime tris laiškus iš mū-sų Centralinio Komiteto pasi-untinio Stokholme Jono Au-kštulio. Jis rašo, kad dak-taras Senderbergas jau iš Lie-tuvos pagrįžęs ir skaitęs šve-dams pranešimą apie vokie-čių užimtąją Lituvą. Gaila, kad nėsama gavę nei Sender-bergo, nei J. Aukštulio mi-nimųjų laišku, bet ir tie, ku-riuos gavome, taip yra svar-būs, kad mes negalime nepa-sidalyti su savo skaitytojais.

Vilniuje Lietuvių Komite-tas darbuojasi ir vokiečiams Vilnių užėmus. Turis po vi-šą Lietuvą 151 skyrių. Pa-čiame Vilniuje laikas 4 prieg-laudas (mišrias) vaikams, ku-riose esą daugiau kaip 300 vaikų, 4 prieglaudas našlai-čiams ir pasenusiems, bent kelerius namus negalintiems savęs išlaikyti ir 3 mokyklas. Kaip Vilniuje, taip ir visoje Lietuvoje visako stoka. Rei-kalingųjų daiktų kainos be ga-lo didelės. Daug ko negali-ma nei už pinigus nusipirkti. Sunkiausia gauti drabužių. Prieglaudose vaikučiai neturį kuo apsisvilkti. Dar visi tebė-są apsilvilkę vasariniais rūbais.

Vilniuje druskos svaras kaštuojas 35 kap., žvakių sva-ras—1 rb.50 k., degtukai—8 kap. dešutė, pora batų—30 rb.; Kauno gub. Janavojė, rugių pūras—7 rub. 50 kap., kviečių—9 rb.—10 rb. 50 k., lašinių sv.—80 kap. ir tt.

Po to pranešimo švedų Komitetas ėmėsi darbo. Tuo-jaus pasiuntė Vilniun Lietu-vių Komitetui 6.000 kronų. Prie Komiteto sudaryta ponių būrelis, kurios rūpintųsi su-taisyti drabužių ir supirkti vi-sokio maisto. Sutaisyta 300 vaikų ir 200 suaugusių kiek-vienam po ištisą eilę drabužių, supirka produktų, išrūpinta švedų ir vokiečių vyriausybių leidimas gabenti visa tat į Lietuvą, ir pirmas transpor-tas bus greitai laiku nugaben-tas Vilniun. Centr. Lietuvių Komiteto įgaliojtinis Aukštuo-lis apgailestauja, kad delei-kaikurių priežasčių transpor-tas negalėsįs būti įteiktas vilniečiams prieš Kalėdas.

Tolesniai bus gaminama daugiau drabužių ir visokio maisto ir tikimasi, kad bus galima jau gana tvarkingai siuntinėti. Reikia, žinoma, daug pinigų. Centr. Komite-tas, kiek išgalėdamas, siun-čia ir toliau siųs. Patys šve-dai rūpinasi irgi šį tą surin-

kti, bet iš to vis delto nesu-sidės didelės sumos.

Švedų komitetas išleido at-siūkaukims į švedų visuomenę, kviesdamas aukoti Lietuvai. Po Kalėdų ruošama dviejų filosofijos daktarų paskaitos. D-ras Hansenas skaitys apie Lietuvą apskritai, o d-ras Senderbergas apie Lietuvų Komiteto nuk. del karės šelp-ti darbus ir apie nukentėju-sią nuo karės Lietuvą. Norė-damas geriau sutvarkyti tą visą darbą, kol iš Ame-rikos negauta pagelbos, Cen-tralinis Komitetas įtemps vi-sas savo pajėgas. Be J. Auk-štulio, kuris jau visą mėne-sį darbuojasi Stokholme gru-džio 22 d. pasiūsta dar du įga-liotiniū į užsienius—Ig Jurku-nas į Stokholmą ir J. Savickis į Kopenhageną.

NAUJAS "DARBININKO" LEIDINIS NO. 3.

"Darbininkas" jau išleido trečią savo leidinį, knygele vardu "Iš P o D a r b i n i n k o P l u n k s n o s."

Tai gražių-gražiausių vaiz-delių rinkinis. Visi, nuo pir-mo iki paskutinio, yra iš dar-bininkų gyvenimo. Tuo'e vai-zdinguose, dailiuose, jausmin-guose vaizdeliuose atspindi darbininkų gyvenimas.

Kiekvienas su pasigėrėjimu juos skaitys po kelis kartus.

Autorius tų vaizdelių yra "Darbininko" skaitytojams gerai pažįstamas F. V.

Vaizdeliai perspaudinti iš "Darbininko."

Kaina 5c. Pustl. 32.

Tie, kurie turi Metraštį, sako, kad jame vis-sas pasaulis.

NE VISI DAR ŽINO,

kad Metraštis yra vienas tų retų leidinių, kurį nusipirkęs niekas nesigaila.

O geras Metraštis buvo ir bus kiekvienam reikalin-gu dalyku, tokio dalyku be kurio negalima apsieiti. Me-t-r-a-š-t-i-o reikia pasigauti per ištisus metus kas savaitę po keletą kartų.

Dauguma iš mūsų dar gerai atsimena kokią svarbią rolę lošė ka-lendoriai arba metraščiai anais liūdais laikais, kuomet mums spau-da buvo užginta mūsų tėvynėje.

Kalendorius arba metraštis buvo tuomet mūsų brolių švie-tėjų, visokių žinių, patarimų, rodų straipsnių pasiskaitymų teikėju — žodžiu kalendorius tuomet užvadavo laikraščius ir knygas.

Vienok tuometiniai kalendoriai buvo ir neišvengtinai turėjo būti mažyčiai.

Kas kita šiais laikais. Kitokie laikai, kitokios gyvenimo sąlygos ir kitoks gyvenimas. Turime visokių organizacijų, įstai-gų, apsieiti laikraščiu, knygų, gyvenimas verda, kunkuliuoja, daug jame visokių apsieiškimų, kuriuos tinkamai pažymi ir nu-šviečia geri laikraščiai.

Prie šitokio atsimainiusio gyvenimo turi būti pritaikytas ir kalendorius arba metraštis.

Siems, t. y. 1916 metams, visuose atžvilgiuos nusisekusį ir prie šiandieninio gyvenimo pritaikytą Metraštį išleido Liet. Kat. Spaudos Dr-ja.

Tik žiūrėkime, kaip tas Metraštis puikiai prie dabartinio gy-venimo pritaikytas.

Šiais laikais srityje visokių veikėjų, laikraštinių, visuome-ninkų, įvairiose srityse pasižymėjusių vyrų ir moterų, kunigų ir svietiškių, apie kuriuos girdime, skaitome, apie kuriuos indomau-jame.

Su viršum šimto tokių pasižymėjusių asmenų fotografijų rasi didžiaime Metraštyje.

Mes Amerikos lietuviai turime visokių įstai-gų, bažnyčių, mokyklų. Visų bažnyčių paveikslus rasi d a i l i a m e Me-traštyje.

Amerikos lietuviai katalikai turi visokių organizacijų, nau-dingų dr-jų, apie kurias kiekvienam svarbu žinoti. Apie visas didžiausias organizacijas gražius ir aiškūs aprašymus atrasi g r a-ž i a m e Metraštyje.

Katalikams indomu, svarbu žinoti, kaip stiprūs yra katalikai Amerikoje, kokias jie turi čia organizacijas, įstaigas. Apie tai gan-siai žinių rasi p u o t i a m e Metraštyje.

Baisi karė eina Europoje. Apskrita tos karės apibūdinimą ir apie šios karės priežastis rasi š a u n i a m e Metraštyje.

Pereitais 1915 m. daug darbų atliko Amerikos lietuviai. Nuo-dugnų tų darbų ir lietuvių gyvenimo apsieiškimų apibūdinimą ra-si r i m t a m e Metraštyje.

Katalikų priešininkai be paliovos užpūdinėja, peikia, žemi-na Bažnyčią, tikybą, dvasiškumą. Kiekvienas katalikas privalo suprasti nepamatingumą tų užmėtinėjimų. Ką atliko Bažnyčia, ką išrado ir nuveikė katalikų mokslaviriai mokslo, kultūros, apšvie-tos, pažangos srityje rasi viską a p i m a n č i a m e Metraštyje.

Indomu žinoti apie septynis brolius miegančius, apie Lourdo stebūklus, kaip atsirado kortos, gerai turėti surašą visų popie-žių, Suv. Valstijų prezidentų, visų žemės valstybių, didžiausiųjų miestų. Visa tai rasi g a u s i a m e Metraštyje.

Toli gražu ne viskas čia paminėta, kas yra m i l ž i n i š k a m e Metraštyje.

Metraštyje rasi kokio didumo yra lietuvių gubernijos, kiek kurioj yra bajorų, sodiečių, žydų, lietuvių, katalikų, stačiatiki-ų, kiek ant žemės yra tikėjimų ir po kiek kiekvienas tikėjimas turi išpažintojų, kiek Amerikoje nigerių, kiek tautų Europoje, po kiek kurioj valstybėj kareivių atsieina ant 1.000 gyventojų, po kek kainuoja brangiausi pasaulyje paveiksai, kur kokie didžiausi pasaulyje knygynai, po kiek senovėje už vergus mokėta, kokių ir kiek atsieina karalių šeimynų užlaikymas. Bet rašyk, nerašyk vis vien nesurašysi visako, kas yra n e i š p a s a k y t a m e Metraštyje.

Apie ką tik indomauji, apie tą rasi Metraštyje. Neatidėliodamas pirk, o turėsi visiems metams malonaus skaitymo.

Kaina 75c. Drūtuose apdaruose \$1.20. Išsirašykite iš "Darbininko" knygų krautuvės.

Adresas:

"DARBININKAS," 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vietinēs zinios.

NAUDINGAS IR SMAGUS PROGRAMAS.

Pereitā nedēļā Sv. Petro salē atsibuvo pramoga su geru programu.

Pirmiausia bažnytnis choras p. M. Karbauskio vedamas, padainavo Tautos Hymnā, p. no Petrauskio kompozicijos.

Po to kun. F. Kemēšis nuodugnai ir rintai gvildeno svarbioj tēmoj pranešimā kooperacij ir soejalizmas.

Sekē muzikalē programo dalis. Bažnytnis choras padainavo "Ejau per dvareļi," "O tu Jieva," p. Jankauskas dainavo solo "Kur bakažē samonā." Mergytē M. Puodeliūtē padeklemano, trio — iš pp. Morkuno, Antanavičiaus ir Vairaičio — patiekē šviežienos iš "Muzikos" sudainuodami "Vai broli, broli," p. Vairaičio padainavo trīs daineles ir galop choras sudainavo "Per giria girele" ir "Karvelēli, mēlynas."

Nors tā vakarā buvo dideli pustynai, bet žmonių atsilankē pusētinai.

Po programo dar jaunimas iki 11:00 val. ūzē, žaidē, linksminosi. O jaunimo buvo smagus pašankaus, gyvo.

Tā vakarā vyčiū 17-ta kuopa taisēsi lošti, bet nesupejō tinkamai prisiruosti, o bile kaip prieš publikā nenorējo pasirodyti, tai vietoj lošimo įvyko minētasai naudingas ir smagus programas.

Ten Buvēs.

Per Pilnujū Blaivininkū 49 kuopos susirinkimā praitā savaitē tarp daugelio kitū svarbiū nutarimū, nutarta:

1. Kad visiems nariams būtu parūpintos Velykū išpažinties atlikimui kortelēs, kurios pasibaigus velykinēs laikui būtu sugražintos draugijon.

2. Kad nepadarisiejū apžadē bažnyčioje turēs tā padaryti dienoje P. Sv. Sopolingos.

3. Nutarta bendrāi dalyvauti su Vyčiais, Moterū Sąjungos kp. ir kitoms katalikiškoms draugijoms išvažiuomuose iš miesto vasaros laike. Paskirta komisijōs nariai del bendro aptarimo to dalyko su kitomis draugijoms išvien. Prisirāšē keli nauji nariai. Blaivininkas.

PRANEŠIMAS.

Siuomi pranešame gerb. viusomenei, jog Jurgis Tamu-sonis 3427 Auburn Ave., Chicago, Ill. yra mūsų agentu, pas kurį galite užsirašyti "Darbininkā" ir duoti "Darbininkui" apgarsinimus. Pas jį taip-gi galite gauti kitus katalikiškus laikraščius.

"Darbininko" Administracija.

"TIKYBA IR DORA" dvi savaitinis liet. kat. laikraštis. Jame plačiai gvildinami tikybiniai klausimai. Metams 75c. "TIKYBA IR DORA."

"DARBININKO" Keliaujantis AGENTAS.

kuris įgaliotas rinkti prenumeratas, apgarsinimus "Darbininkui."

Pas jį taip-gi galima atnaujinti senas prenumeratas.

Jis dabar lankosi Pittston, Pa. ir apylinkėse.

WORCESTER, MASS.

Puikus gēliū Vakarās su šokiāis, dainoms ir deklamacijomis. Bus Vasario-February 17 d. 1916 m. A. O. H Svetainėj, Trumbull gatvė, Worcester, Mass. Vakarā rengia Lietuvos Vyčiū 26-ta kuopa. Pradžia vakrao 7:30 val. vak. Įžanga tik 25c.

Kviečiami visi ateiti pasiklausyti dainū, deklamacijū ir tt. Programas gana įvairūs ir didelis. Svetainė bus išpuošta gėlėmis. Geriausia progā pasiklausyti dainū, deklamacijū, kurios bus geriausiai ataktos, nes vadovaus žmogus urintis nepaprastus gabumus lainose ir avkaro vedime, vietos vargoninkas p. J. Čižauskas.

Taip-gi gēlēs bus pardaviamas, daugiausiai gavusieji išlaimēs dovanas.

Dovanas gaus dvi panaitēs. Palis pelno bus skiriama nuentėjusiems lietuviams nuo karēs.

Kviečia Lietuvos Vyčiū 26 kuopos

KOMITETAS.

"IŠEIVIŲ DRAUGAS" sąvaitinis lietuviū laikraštis. Metams \$2.00, pusei metų \$1.00. REV. JOS. NORBUT,

DIDŽIAUSIAS NUPIGINIMAS KOKI KADA KAS YRA GIRDEJES.

Ant Deimantū, Laikrodžiū, Lenciūgū ir kitokiū auksiniū ir auksuotū daiktū. Taip-gi parduodu grafononus su lietuviškais rekordais, siuvas masinas ir rinkotus ant lengvū išmokėjimū. Tai yra viena iš geriausių vietū, kur jūs galite nusipirkti sau reikalingū daiktū pigiai ir gerā. Eidamas pro šilį ūzeik persitikrinti. Toliaus nuo Bostono, prisiučiam per pačtā. Užsakymus pristatom į namus; aš, ar mano agentai. Gwarantuotūs ant 20 metų atmainom, jeigu nublukūs anksčiau. Visi mane žino ir kas sykį pirko, tas nesigaili. Siušk laiškā, o mes tuoj pribūsim į jūsu namus.

Taisom laikrodžius, žiedus ir kitokiūs daiktus. Darbas gvarantuotas. P. KETVIRTIS JEWELRY CO. 324 E Street, So. Boston, Mass. (Kampas Broadway)

Pajieškain savo puseserēs Juzēs Širvaitēs apie du metu atgal gyveno Pittsburgh'e, Pa. girdējom išvažiuo į Chicago, jį pati ar kas kitas meldžiū pranešti žemiau parodytu adresu.

Taip-gi pajieškau savo draugo Pr. Miliaus, paeina iš Kauno gub., Raseiniū pav., Pašilio parapijos, Baltrušėškiū sodos. Jis pats ar kas kitas meldžiū pranešti šiuo adresu:

Ig. Ramanauskas, 1327 Hays St., Homestead, Pa.

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerai įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuviū apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

Parsiduoda už visai žemā preke. Norintieji pirkti rašykite po tuo adresu:

204 BROADWAY, SO. BOSTN, MASS.

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerai įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuviū apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

Parsiduoda už visai žemā preke. Norintieji pirkti rašykite po tuo adresu:

204 BROADWAY, SO. BOSTN, MASS.

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerai įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuviū apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

Parsiduoda už visai žemā preke. Norintieji pirkti rašykite po tuo adresu:

204 BROADWAY, SO. BOSTN, MASS.

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerai įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuviū apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

Parsiduoda už visai žemā preke. Norintieji pirkti rašykite po tuo adresu:

204 BROADWAY, SO. BOSTN, MASS.

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerai įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuviū apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

Parsiduoda už visai žemā preke. Norintieji pirkti rašykite po tuo adresu:

204 BROADWAY, SO. BOSTN, MASS.

ANT PARDAVIMO LIETUVISKA RESTAURACIJA.

Su gerai įtaisymais virtuvėje ir valgomamjam kambaryje. Lietuviū apgyventoj vietoj ir ant geriausias ir didžiausias gatvės 204 Broadway.

C. & P. Phone St. Paul 5947

Grabininkas ir Balzamuotojas Pagrabus atlieku pigiai ir gražiai. Esu išėjęs mokykloj tam tikrus graborystēs mokslus ir išdavęs egzaminus. Siuociū numirelius ir į kitus miestus ir pargabenu iš kitū miestū.

Tai-gi, vientaūčiai, laidojimo reikale visuomet kreipkitēs pas mane. Ofisas

JONAS GREBLIAUSKAS 500 SO. PACA ST., BALTIMORE, M. D.

Lietuvius Daktaras Dr. Ignotas Stankus 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Valandos: nuo 9 iki 11 rito, nuo 2 iki 4 po pietu, nuo 7 iki 8 vakare.

BEDARBIAMS PROGA

Šiais laikais reikalinga daug merginū ir vyrū ČEVERYKŲ dirbtuvēs. Mokanti ir nemokanti gali darbā gauti. Gera progā, gerā darbā išsimokinti Adresuokitē

MONTELLO EMPLOYMENT OFFICE J. Mickevičius, savininkas. 146 Ames St. Montello, Mass. Telefonas Brockton 1562-m

"Kas iš to, kad ir turi pilną krautuvę, o jei žmonės nežino, ką turi? Garsinkis!"

REIKALINGA kasdiena 25 merginos valgyklose, hoteliuose, dirbtuvēs ir prie namū darbo. Visokiū darbū vyrams.

S. GORALSKY DARBO PAIEŠKOJIMO OFISAS 153 COURT ST. BOSTON, MASS.

ŠOKIŲ MOKYKLA. Visokius užrubežinius ir amerikoniškus šokius mokina po No. 1140 Columbus Ave., Room 44 Roxbury Crossing.

Pamokos atsibūna utarninko ir ketvergo vakarais Conon Hall 20 Conant str. Mokytojas E BROWNING (Iš Rusijos)

MYLĖTOJUI MUZIKA IR DAINAS.

8 lekeijos lietuviškoj kalboj išsimokinimo (notū) "Gaidū" ant visokiū instrumentū, kad ir nēsi matēs gaidū, išmoksi be mokytojo, kuriam mokētum 50c. už 1 lekeiją. Knyga \$1.50, parduodu už \$1.00 tik ant trumpo laiko 3 knygos už \$2.00. Adresuokit:

G. A. BARONAS, P. O. McKees Rocks, Pa.

LIETUVIS KRIAUCIUS. Pasiuvu visokius drabužius pagal naujausią madā, vyriskiūs ir moteriškiūs. Darbā atlieku gerai, teisingai ir pigiai. Taip-gi išprosinū, pataisau, skalbiu ir kvarbuoju.

PETRAS MAKAREVIČIUS, (Arti lietuviū bažnyčios) 105 So. Meade Str.,

Ateina Žiema

Reikēs visiems nusipirkti žieminių rūbū ir gerū čeverykū, tai-gi nepamirškite, kad mano krautuvėj yra užlaikomi geriausi tavorai.

ČEVERYKAL Vyrū, Moterū ir vaikučių, geriausia padaryti, pagal naujausią madā, kožna pora gvarantuojama.

VYRŲ SKRYBELĖS VISOKIŲ KAINŲ. Šiaip jau užlaikome visokius vyrū aprēdalus, marškinius, sveterius, pirštines ir t. t.

MašU KAINOS ŽIEMESNĖS UŽ KITŲ. NUOŠIRDŽIAI UŽPRAŠOME.

C. P. YURGELUN, 377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vienatinė Lietuviška Krautuvė

Kuri užlaiko visokiū tavoro, reikalingo mainieriams.

V. LUKOSEVICIA, Minersville, - - Pa.

GERA PROGA! Gramatika angliskos kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Vaiķų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo \$15c Naujas Būdas mokyti rašyti be mokytojo \$10c

Aritmetika mokinimuisi rokundy, su paveikslais (apdaryta), \$35c. Viso \$1.60

Kas atsius iškirpēs šitā apgarsinimā iš "Darbininko" ir \$1.00 per money orderj, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS, R. F. D. - Route 2, Hudson, N. Y.

SVARBUS PRANEŠIMAS NEWARK'O N. J. IR APIELINKIŲ LIETUVIAMS,

jog naujai išleistā "Metraštj" L. R. K. Spandos Draugijos, galima gauti klebonijoje po No. 207 Adams St., Newark, N. J. Patartina kiekvienam jį įgyti, nes sulig jo vertēs visai nebrangus. Kaina be apdarū 75c. Su apdarais \$120.

Ant pardavimo forničiai del trijų kambariū. Priežastis pardavimo išvažiuoju į kitā miestā.

P. ŠILEIKA, 8 Heath Place, Roxbury, Mass.

LIETUVIAI REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "DARBININKE."

LIETUVIAI PAS SAVUS.

Užlaikom didžiausia krautuvė, deimantū, laikrodžiū ir visokiū žiedū, siutus ir overkotus, duodam ant bargo ir ant išmokesciū ant lengvū išlygū. Reikalauja me agentū kiekvienam mieste Su vienytū Valtstijū ir Kanadoj, di delj nuosimtj duodam perkupčiams, didelj, naujā katalog, siuociame ant pareikalavimo u 25 centus stampū.

J. P. TUINILA, 822 Washington St., Boston, Mass.

Pasiuvam drapanas sulig naujausios mados ir pagal Jūsu noro. JONAS BERZELONIS & CO. 28 Chandler Str., Boston, Mass. (Castle Square's Block'e.)

KATALIKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ PRIETELIAMŠ.

Pagal įvykusios sutarties tarp katalikiškū laikraščiū leidējū pranešame šit kā: Tiems, kurie užsisakys per katalikiškū laikraščiū agentūras daugiau, negu vienā laikraštj — bus daromos žymios nuolaidos. Kuo daugiau kas užsisakys laikraščiū, tuo didesnēs bus padaroma nuolaida.

1) "Draugas" — \$2.00, "Žvaigždė" — \$2.00. Užsakant abudu \$3.25

2) "Draugas" — \$2.00, "Darbininkas" — \$3.00. Abudu \$4.00

3) "Žvaigždė" — \$2.00, "Darbininkas" — \$3.00. Abudu \$4.00

4) "Draugas," "Žvaigždė" ir "Darbininkas" — Visi kartu \$5.25

5) "Žvaigždė" — \$2.00 ir "Tikyba ir Dora" — 75c. Abudu \$2.25

6) "Draugas" — \$2.00 ir "Tikyba ir Dora" — 75c. Abudu \$2.25

7) "Tikyba ir Dora" — 75c. ir "Darbininkas" — \$3.00. Abu \$3.00

8) "Draugas," "Žvaigždė," "Darbininkas," "Tikyba ir Dora." — Visi \$5.75

9) "Draugas" — \$2.00, "Vytis" \$1.50. Abudu \$2.75

10) "Draugas" — \$2.00, "Žvaigždė" — \$2.00, "Vytis" — \$1.50. Visi \$4.00

11) "Draugas," "Žvaigždė," "Vytis," "Tikyba ir Dora." — Visi \$4.50

12) "Darbininkas" ir "Vytis." Abudu \$3.75

13) "Tikyba ir Dora" ir "Vytis." Abudu \$1.75

14) "Draugas," "Žvaigždė," "Tikyba ir Dora," "Vytis" ir "Darbininkas" — \$6.50

15) "Draugas" \$2.00, (arba "Žvaigždė") ir "Žvirblis" — \$1.00. Abudu \$2.50

16) "Tikyba ir Dora" ir "Žvirblis." Abudu \$1.50

17) "Vytis" ir "Žvirblis." Abudu \$2.00

TEL. BACK BAY 4200

DR. F. MATULAITIS Ofiso adyno Gydō visokiās ligās 1-3 P. M. 7-9 P. M. Priekiria Akiniaus. 419 Boylston St., Boston, Mass.

PIRMOS KLESOS DANTISTAS

Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiai prietaisais, su naujū išraimū. Visā darbā gvarantuojame.

DR. W. T. REILLY 469 Broadway, So. Boston, Mass. PRIE DORCHESTER ST.

Valandos nuo 9 val. rytā iki 8 val. vakarē. Nedėliomis nuo 10 val. rytā iki 4 val. vakarē.

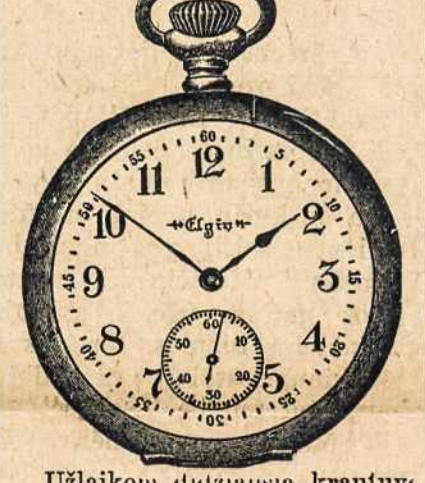
Telephone So. Boston 605. ANTANAS ŠAPALIS meistras

indeda telefononus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorys tēs darbus prideramai.

KAINOS NEBRANGIOS. Ofisas Gyvenimas 315 W. Broadway, 133 Bowen St SO. BOSTON, MASS.

Skaitykite ir platinkite "Darbininkā." Tegul jis randa kiekvienoje grinčioje. Jei prenumerata baigiasi, tai negaisuodamas atnaujyk.

Tel. Oxford 4900. J. P. TUINYLA,

Užlaikom didžiausia krautuvė, deimantū, laikrodžiū ir visokiū žiedū, siutus ir overkotus, duodam ant bargo ir ant išmokesciū ant lengvū išlygū. Reikalauja me agentū kiekvienam mieste Su vienytū Valtstijū ir Kanadoj, di delj nuosimtj duodam perkupčiams, didelj, naujā katalog, siuociame ant pareikalavimo u 25 centus stampū.

J. P. TUINILA, 822 Washington St., Boston, Mass.

Užlaikom didžiausia krautuvė, deimantū, laikrodžiū ir visokiū žiedū, siutus ir overkotus, duodam ant bargo ir ant išmokesciū ant lengvū išlygū. Reikalauja me agentū kiekvienam mieste Su vienytū Valtstijū ir Kanadoj, di delj nuosimtj duodam perkupčiams, didelj, naujā katalog, siuociame ant pareikalavimo u 25 centus stampū.

KATALIKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ PRIETELIAMŠ.

Pagal įvykusios sutarties tarp katalikiškū laikraščiū leidējū pranešame šit kā: Tiems, kurie užsisakys per katalikiškū laikraščiū agentūras daugiau, negu vienā laikraštj — bus daromos žymios nuolaidos. Kuo daugiau kas užsisakys laikraščiū, tuo didesnēs bus padaroma nuolaida.

1) "Draugas" — \$2.00, "Žvaigždė" — \$2.00. Užsakant abudu \$3.25

2) "Draugas" — \$2.00, "Darbininkas" — \$3.00. Abudu \$4.00

3) "Žvaigždė" — \$2.00, "Darbininkas" — \$3.00. Abudu \$4.00

4) "Draugas," "Žvaigždė" ir "Darbininkas" — Visi kartu \$5.25

5) "Žvaigždė" — \$2.00 ir "Tikyba ir Dora" — 75c. Abudu \$2.25

6) "Draugas" — \$2.00 ir "Tikyba ir Dora" — 75c. Abudu \$2.25

7) "Tikyba ir Dora" — 75c. ir "Darbininkas" — \$3.00. Abu \$3.00

8) "Draugas," "Žvaigždė," "Darbininkas," "Tikyba ir Dora." — Visi \$5.75

9) "Draugas" — \$2.00, "Vytis" \$1.50. Abudu \$2.75

10) "Draugas" — \$2.00, "Žvaigždė" — \$2.00, "Vytis" — \$1.50. Visi \$4.00

11) "Draugas," "Žvaigždė," "Vytis," "Tikyba ir Dora." — Visi \$4.50

12) "Darbininkas" ir "Vytis." Abudu \$3.75

13) "Tikyba ir Dora" ir "Vytis." Abudu \$1.75

14) "Draugas," "Žvaigždė," "Tikyba ir Dora," "Vytis" ir "Darbininkas" — \$6.50

Dr. Paul J. Jakmaus (Jakimavičius) Priemimo valandos: Nuo 2 iki 3 po pietu. Nuo 7 iki 8 vakare 609 BROADWAY Cor. G ST. SO. BOSTON, Tel 502 S. B.

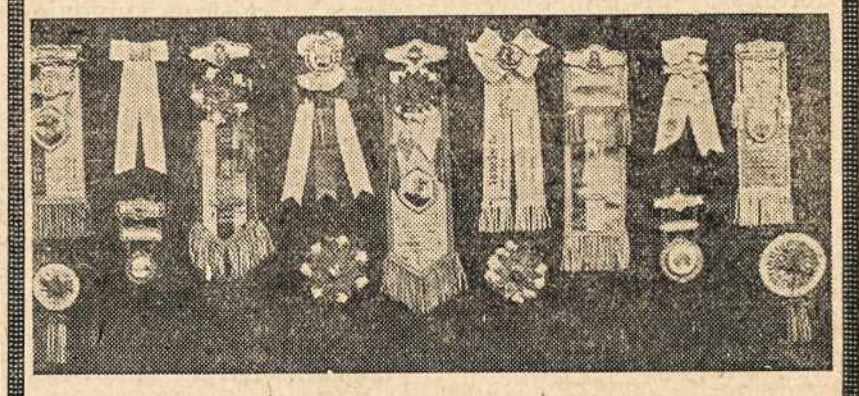
KA TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS NAUJOS ST. ŠIMKAUS KOMPOZICIJOS.

1) "Oželis" mišriam chorui prie pijano 60c. 2) "Scherzo" pijanui (solo) 60c. 3) Šiā nedēlēlē" mišriam chorui prie pijano 25c. 4) "Plaukiā sau laivelis" vienam balsui arba moterū chorui prie pijano 40c.

Galima gauti tiktai "Muzikos" redakciijoje: 3214 CEDAR STR., PHILADELPHIA, PA.

Ten pat galima gauti "Keturiōs dainos" vienam balsui prie pijano — 80c. Daug užsisakant — didelē nuolaida.

Savas Pas Savą Remkit Sav ucsius.

Reikale kreipkitēs pas vienatinj lietuviū išdirbējā šiū dalykēliū: visokiū zenkleliū draugijoms, o ypatingai kukardū, guzikū, metaliniū anameliuotū ir padengtū celuloidu. Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiskiā. Del prašalinimo neteisingū informacijū, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST., :: :: :: MONTELLO, MASS.

Vienatinė Lietuviška APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduliū galite gauti kokios tik pasaulj vartojamos, bet ypatingai geros sekancios gyduolės.

Table with 3 columns: Condition, Price, and Remedy. Includes items like Nuo Reumatizmo 1.00, Gyduolės del pataisymo apetito 1.00, Nuo slinkimo plaukų ir pleiskanų 75c, Gyduolės del suvalnimo vidurių 50c, Nuo kosulio, gripo ir slogos 1.00, Gyduolės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo 1.00, Nuo saulės nudegimo 50c, Gyduolės nuo vištakių (corn's) 15, 20 ir 25c, Bobro lašai 1.00, Piles del Kepenų 1.00, Nuo suirimo Nervų 25c, ir Inkstų 75c, Vaikų ramintojas 25c, Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo 10 ir 25c, Pamoda plaukams 25c, Gumas nuo dantų gėlimo 10c, Nuo viduriavimo suaugusiems 50c, Tikra lietuviška Trejanka 25c, Gydanti mostis 25c, Visokie kvepianti 50c, muilai 10, 15 ir 25c, Nuo prakaitavimo kojų 25c, Pefumos visokiū gēliū 25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau, Mostis ir skysčiai 1.00, niežū ir parkū

Taip-gi turiu gyduoliū vėliausio išradimo, nuo visokiū paslaptingū ir kitokiū ligū. Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugražintū jums sveikatā, kreipkitēs pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarauta.

RECEPTUS SUTAISAU TEISINGAI, nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarū. Gyduoliū galite reikalauti ir per laiškus, o mes prisiusime jums expresu. Visok